

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Oktatás célja:

Cél:

A hallgatók ismerjék meg az esztétika történetét, alapfogalmait (mimézis, katarzisz, kalokagathia, természeti szép, művészi szép, rút, tartalom és forma stb.), másfelől ismerjék meg a XX. század legfontosabb esztétikai irányzatait, tájékozódni tudjanak a művészetfilozófiák jelenkori labirintusában (a **klasszikus**, a **modern** és a **posztmodern** művészetértelmezés), és ismerjék fel az egyszerre jelen lévő különböző művészeti paradigmák – **klasszikus**, **avantgárd** és **populáris** – különbségeit és kapcsolódási pontjait, lássák hatását és veszélyeit, ismerjék meg a korszerű **hermeneutikai művészetértelmezés** alapelveit és perspektíváit.

A tárgy tanulmányozása készítse elő az ágazati esztétikák oktatását.

Tantárgy tartalma:

Az előadások főbb témái:

Az előadások az esztétikatörténet fontosabb csomópontjainak taglalása után főképp a huszadik századi esztétika válsághelyzetével, e válság történeti és elméleti okaival foglalkoznak, kritikailag bemutatják századunk meghatározó művészetfilozófiai irányzatait (avantgarde-tól a megújított klasszikus modellen át a posztmodernig), ezek elveit (konstrukció – dekonstrukció) majd főképp a modern hermeneutika irányzat képviselőire támaszkodva nem csak napjaink önkényes művészetértelmezésének (pl. Stanley Fish) lehetetlenségére mutatnak rá, hanem a **műalkotás ontológiai sajátosságainak** – fizikai tárgyiasság, esztétikai tárgyiasság, intencionális tárgyiasság stb. – elemzése és a **műalkotás befogadási és** – nyílt és látens – **interpretálási folyamatainak** bemutatása után rámutatnak a műalkotás rejtett történeti dimenzióira, közösségformáló erejére, valamint ontológiai különállásából és az interpretáció kettős természetéből eredő **legitim értelmezési lehetőségére** (elsősorban M. Heidegger, H. G. Gadamer, Lukács György, Th. W. Adorno, R. Ingarden, W. Iser, U. Eco, A. C. Danto, Almási és mások műveit szem előtt tartva), ezzel mintegy a kiút reményét villantva fel a napjaink befogadóira zúduló látszólagos perspektívátlanságból, s a „...művészetek halála” modern kísértetének nyomasztó terhe alól.

A feldolgozásra kerülő szemináriumi témák*:

- Az esztétika kialakulása, esztétikák az antikvitásban (kínai, görög esztétika)

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Tantárgy tartalma:

- A patrisztika művészetfelfogása
- Az ikonoklasztázia elméleti érvei
- A skolasztika esztétikája (kiemelten Aquinói Szent Tamás)
- A reneszánsz és a humanizmus esztétikája
- A barokk művészetfelfogás
- A klasszicizmus esztétikája
- A felvilágosodás esztétikája
- A klasszikus német esztétika (Kant, Hegel, Goethe, Schiller)
- A romantika esztétikája (a Schlegel fivérek, Novalis, Hölderlin)
- A századvég, a századforduló és a századelő irányzatai

*Mint látható, a hallgatók által feldolgozott témák többnyire történetiek. A levelező tagozaton nincs szemináriumi foglalkozás, így a jelzett témák ott értelemszerűen nem szerepelnek.

Számonkérési és értékelési rendszere:

A stúdium időtartama egy félév, konzultációnként 3 órában. A félév kollokviummal zárul. A vizsgakövetelményeket az oktató ismerteti.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom (tankönyv):

Zoltai Dénes, Az esztétika rövid története, Bp. 1997.

Ajánlott irodalom:

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

Általános tájékozódáshoz:

a Gondolat Kiadó „...izmusok” sorozata,
a Képzőművészeti Zsebkönyvtár kötetei,
a Corvina Kiadó izmusokról szóló enciklopédiasorozata.

Egyes részterületekhez:

A szépség szíve. Régi kínai esztétikai írások (válogatta, fordította és jegyzetekkel ellátta: Tőkei Ferenc), Bp. 1984.
Cesare Vasoli: A humanizmus és a reneszánsz esztétikája, Bp., 1983.
Immanuel Kant: Az ítélerő kritikája, Bp., 1979.
Georg Wilhelm, Fr. Hegel: Esztétika (rövidített változat), Bp. 1979.
Goethe és Schiller levelezése (válogatta, az előszót és a jegyz. írta Deák Tamás), Bukarest, 1984.
Gotthold E. Lessing: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1982.
Johann Joachim Winckelmann: Művészeti írások, Bp., 1978.
Friedrich Schiller: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1960.
August Wilhelm Schlegel és Friedrich Schlegel: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1980.
S. Kierkegaard: Vagy-vagy, Bp., 1978.
Lukács György: A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika; A regény elmélete, Bp., 1975.
Lukács György: Az esztétikum sajátossága I-II, Bp., 1975.
Lukács György: A különösség, mint esztétikai kategória, Bp., 1985.
Roman Ingarden: Az irodalmi műalkotás, Bp., 1977.
Hans Eisler: A zene értelméről és értelmetlenségéről, Bp., 1977.
Kornstein Egon: Beethoven vonósnégyesei, Bp., 1920.
Bartók Béla: A népzeneről, Bp., 1981.
99 Bartók-levél (vál. László Ferenc), Bukarest, 1974.
Hauser Arnold: A művészettörténet filozófiája, Bp. 1978.
Hauser Arnold: A modern művészet és irodalom eredete, Bp., 1980.
Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I-II. Bp., 1980.
Jánosi János: Szépség és művészet, Bp., 1978.
Leo Löwenthal: Irodalom és társadalom, Bp., 1973.
Theodor W. Adorno: Wagner, Bp., 1985.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Umberto Eco: A nyitott mű, Bp., 1976.
Hermann István: Veszélyes viszonyok, Bp., 1983.
Fjodor Dosztojevszkij: A művészetéről, Bukarest, 1980.
Pierre Francastel: Művészet és társadalom, Bp., 1972.
Roland Barthes: Mitológiák, Bp., 1983.
Friedrich Nietzsche: A tragédia születése a zene szelleméből, Bp., 1986.
Martin Heidegger: A műalkotás eredete, Bp., 1988.
H. G. Gadamer: Igazság és módszer, Bp., 1984.
Poszler György: Az évszázad csapdái, Bp., 1986.
Almási Miklós: Kényszerpályán. Esszék és tanulmányok, Bp., 1977.
Almási Miklós: Az értelem kalandjai, Bp., 1980.
Almási Miklós: Anti-esztétika, Bp., 1992.
Mario de Micheli: Az avantgardizmus, Bp., 1978.
A neoavantgarde (vál. és bev. Szabolcsi Miklós), Bp., 1981.
Susan Sontag: A betegség mint metafora, Bp., 1983.
Jürgen Habermas, Jean-François Lyotard, Richard Rorty. A posztmodern állapot, Bp., 1993.
Arthur C. Danto: Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet? Bp., 1997.
Jonathan Culler: A dekonstrukció, Bp., 1997.
Heller Ágnes: A szép fogalma, Bp., 1998.

Dr. Gál Zoltán
főiskolai tanár

Oktató: Dr. Gál Zoltán